

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep.
0032 Oslo

Dato: 02.12.2024
Vår referanse: AC
Deres referanse: 23/10210

Høringssvar: Forslag til forskrift om godtgjøring til reservister i Forsvaret

Innledning

NHO viser til Forsvarsdepartementets høringsnotat av 14. oktober 2024 med forslag til forskrift om godtgjøring til reservister i Forsvaret. Vi viser også til nyttig møte i departementet 25. november 2024 om Heimevernet, hvor godtgjøringsordningen også var et tema.

NHO takker for muligheten til å ettersende skriftlige kommentarer knyttet til forslaget.

Innledningsvis understreker vi at NHO er innforstått med behovet for å styrke Heimevernet og bruken av reservister, gitt den geopolitiske situasjonen. I lys av utviklingen mener vi samtidig det først og fremst er staten som bør bære de økte kostnadene til vårt felles forsvar, og ikke den enkelte tilfeldige bedrift eller ansatte som blir påvirket. Det sikrer at kostnadene blir pulverisert og fordelt på en rimelig og hensiktsmessig måte. Derfor påpeker vi i dette høringssvaret et behov visse justeringer i forslaget som er på høring, slik at også bedrifter som forskutterer eller dekker lønn til ansatte som er på repetisjonsøvelser mv. blir kompensert.

Innspill til høringen

Et grunnprinsipp i den nye godtgjøringsmodellen er at reservister som kalles inn til tjeneste i Forsvaret, skal få kompensasjon for tapt inntekt opptil 6 G for tjenesteperioden (og i tillegg godtgjøring for den utførte tjenesten). Tjenestepliktige kan ifølge forslaget få dekket tapt arbeidsinntekt innenfor normalarbeidstid og begrenset til 100 % stilling, og må dokumentere tapt arbeidsinntekt dersom Forsvaret krever det.

Bakgrunnen for innføring av en modell basert på inntektskompensasjon, er ifølge departementet at det er ønskelig med mindre variasjoner i godtgjøring mellom ulike grupper. Det vises blant annet til at dagens modell, som er basert på ulike tillegg uavhengig av inntekt, innebærer en skjevhet i kompensasjon mellom ansatte i privat og offentlig sektor. Ansatte i statlig og til en viss grad i kommunal sektor beholder sin lønn ved pålagt tjeneste i beredskapssetatene, mens arbeidsgivere i privat sektor ikke er pliktige til å utbetale lønn under slik tjeneste.

NHO mener det er positivt at det innføres en ny godtgjøringsordning som skal bidra til likere kompensasjon for alle, uavhengig av hvilken sektor de jobber i.

NHO vil likevel påpeke følgende:

- En god del tariffavtaler i privat sektor, herunder på NHO sitt område, har bestemmelser som på ulike måter gir arbeidstakere krav på lønn under tjenestegjøring i Forsvaret. Etter vår erfaring dekker også en del virksomheter dette etter interne ordninger i bedriften.
- Slik forslaget er utformet, innebærer det at det kun skal utbetales godtgjøring dersom det foreligger et *innteksttap* for arbeidstaker. Hvis arbeidsgiver dekker lønn under slikt fravær, for eksempel fordi dette følger av tariffavtalen man er bundet av, er det altså virksomheten selv som blir sittende igjen med kostnaden for slik tjenestegjøring, mens det for andre virksomheter nå vil bli dekket av Forsvaret.
- Den foreslåtte nye ordningen får derfor uheldige konsekvenser for arbeidsgivere som i dag helt eller delvis dekker lønn i forbindelse med tjeneste i Forsvaret. Dette burde vært belyst og vurdert i forbindelse med utforming av forslagene. Vi viser her også til uttalelse fra Landsrådet for Heimevernet i forbindelse med statsbudsjettet 2025, som forutsatte at "*det etableres en dialog med alle relevante parter før det nye [godtgjørings]systemet innføres. Forsvaret må sørge for at det er gjort en god avstemming med partene i arbeidslivet [mfl...]*"
- Å legge opp til ulik praksis for offentlig inntektssikring ved tjenestefravær, overfor ulike virksomheter, fremstår ubegrunnet og uheldig. Dette også med tanke på at det signaliseres et økende behov for å anvende denne kategorien personell fremover. Slik ordningen er foreslått insentiveres arbeidsgivere til *ikke* å dekke/forskuttere lønn under tjenestegjøring. Det blir dermed en ulempe å ha tariffavtale eller ordninger med lønnsdekning i slike situasjoner.
- Etter NHOs syn bør Forsvarsdepartementet derfor vurdere en ordning som er mer lik andre offentlige ordninger som sykepenger og foreldrepenger, for eksempel en refusjonsordning for arbeidsgivere som forskutterer lønn under tjenestegjøring. Det vil si at inntektssikringen gjøres uavhengig av om arbeidsgiver utbetaler/forskutterer full lønn i perioden eller ikke, og at arbeidsgiver som dekker dette vil få det refundert. I høringsnotatet henviser departementet selv til sammenligning med slike ordninger i sin begrunnelse for et tak på 6 G ("*Den øvre begrensningen på seks ganger folketrygdens grunnbeløp (6 G) tilsvarer øvrige offentlige refusjonsordninger som sykepenger, dagpenger, foreldrepenger mv*").

NHO er klar over at den foreslåtte ordningen er i tråd med det som gjelder for Sivilforsvaret i dag. Etter vår vurdering er det likevel nødvendig at man ser på spørsmålene ovenfor i forbindelse med ordningen for reservister. Vi viser til at godtgjøringsordningen for reservister vil omfatte mange, og at det også er varslet utvidelser fremover.

NHO ber Forsvarsdepartementet ta med seg våre innspill før ordningen fastsettes, og bidrar gjerne i videre dialog rundt dette.

Vennlig hilsen

Næringslivets Hovedorganisasjon

Alexander Cascio

Avdelingsdirektør

NHOs advokattjenester